Anti-pestprotocol
De Thermiek (vmbo)

Belang anti-pestprotocol
Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons op het vmbo van De Thermiek. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en dat we op onze school serieus aan willen pakken. Het pesten kan plaats vinden in de klas, in de aula, in de bus/taxi en in de thuisomgeving. Daarnaast kan pesten ook digitaal plaats vinden.

Het vmbo van De Thermiek streeft naar een goed en veilig leer- en werkklimaat voor leerlingen en personeel. Medewerkers en leerlingen werken samen aan een veilig pedagogisch klimaat, zodat men in een veilige omgeving kan leren en zich kan ontwikkelen. Dit betekent dat alle leerlingen en medewerkers zich bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid.
Door regels en afspraken zichtbaar te maken kan iedereen, zowel leerlingen als medewerkers, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we iedereen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan. Een schoolklimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus genomen worden.
Leerlingen moeten weten welke hulp ze kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Mentoren dienen aandacht te hebben voor de groepssfeer, het functioneren van de individuele leerlingen in de groep en groepsgesprekken te houden.
Leerlingen, docenten en ouders onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.
Op de jaarlijkse ouderinformatieavond wordt dit pestprotocol onder de aandacht gebracht.

Er zijn een aantal voorwaarden om pesten te signaleren en aan te pakken:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters en de zwijgende groep), docenten, onderwijsondersteunend personeel en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)

- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de leerlingen op hun eigen niveau bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Op vmbo De Thermiek zetten wij in op het verhogen van de weerbaarheid en sociale veiligheid. Dit doen wij door middel van Rots en Water.

- Als pesten optreedt, moeten docenten dat (in samenwerking met de ouders) kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Binnen vmbo De Thermiek zetten wij één keer per jaar de Vragenlijst Sociale Veiligheid (VSV) uit om signalen vroegtijdig te herkennen en aan te pakken.

- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de contactpersoon van school nodig. De contactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. De contactpersoon op vmbo De Thermiek, bestemd voor leerlingen, ouders en docenten, is **Suzanne Piersma** (antipest coördinator).

Hoe werken wij op vmbo De Thermiek

1. Het voorbeeld van docenten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Verbaal en/of fysiek agressief gedrag van docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Docenten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
2. Op school werken wij preventief door gebruik te maken van de methode Tumult.
3. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde, aangepast aan het niveau van de leerling.
4. Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van gedragsregels voor de leerlingen:
   REGEL 1:
   Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de docent niet wordt opgevat als klikken. Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de docent vragen. Dit is geen klikken!
   REGEL 2:
   Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de docent aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
   REGEL 3:
   Samenwerken met afgebakende grenzen:
   School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun leerling te komen oplossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de docenten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.
5. De schoolregels en afspraken over omgaan met elkaar in school en in de klas worden na elke vakantie herhaald en eventueel toegelicht. De schoolregels hangen zichtbaar in alle klassen en op verschillende plekken in de hal.

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN ZES STAPPEN:

Aan het begin van het schooljaar stelt de mentor samen met de leerlingen gedragsregels op waaraan gedurende het hele schooljaar actief aandacht wordt besteed.
Wanneer pesten plaatsvindt, ervaren we dat als school als een gezamenlijk probleem voor zowel de gepeste leerlingen, de pesters, de andere leerlingen, de docenten/de medewerkers en de ouders. School hanteert de volgende procedure

Stap 1: Signaleren en kenbaar maken

- Een leerling die gepest wordt of merkt dat een andere leerling gepest wordt, meldt dit aan de mentor. Wanneer ouders merken dat een leerling pest of gepest wordt, melden zijn dit bij de mentor.
- De mentor spreekt eerst apart met de gepeste(n) en later met de pester(s). Zonodig organiseert de mentor een gesprek tussen de leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. Wanneer deze afspraken niet gemaakt blijken te kunnen worden in een gezamenlijk gesprek, worden deze afspraken met alle betrokkenen afzonderlijk gedaan. De mentor stelt de ouders van de betrokken leerlingen en het team op de hoogte.

Als dit onvoldoende resultaat heeft volgt stap 2.

Stap 2: Melding bij IB (IB doet verslag in het CvB) en de consequenties van de volgende stappen worden uitgelegd

- De mentor brengt de pester en de gepeste opnieuw bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterij op te lossen en (nieuwe) concrete gedragsafspraken te maken. Ook wordt de pester gewezen op de volgende stappen van het protocol.
- De mentor maakt het pesten bespreekbaar in de groep en wijst op de binnen de school en klas afgesproken gedragsregels.
- Ouders van de pester en de gepeste worden door de mentor op de hoogte gesteld. De pester en zijn ouders worden gewezen op de volgende stap in het protocol. School zorgt voor dossiervorming en geeft dit ook aan bij ouders en de betrokken leerlingen.
- De mentor geeft de melding door aan de IB'er en de overige betrokken docenten. De IB'er geeft het door aan het CvB.

Als dit onvoldoende resultaat heeft volgt stap 3.

Stap 3: Gesprek met ouders en locatieleider

- Wanneer het pestgedrag aanhoudt worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester door de mentor en teamleider op de hoogte gesteld van het voortdurende pestgedrag. Ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om mee te werken aan het oplossen van het probleem. In het gesprek worden afspraken met de leerling en zijn ouders doorgesproken en vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Ouders en leerling worden gewezen op de volgende stap en de leerling krijgt een officiële waarschuwing. Het gesprek wordt vastgelegd in het dossier. Ook de afspraken, de sancties en de waarschuwing worden schriftelijk vastgelegd, door school, leerling en ouders. Afspraken worden gedeeld met het team.

Als dit onvoldoende resultaat heeft volgt stap 4.

Stap 4: CvB breed (GD in beeld) GD=gedragsdeskundige

- Als het pestgedrag blijft aanhouden volgt een gesprek met de pester, de ouders en de teamleider. Deze kan hierbij overgaan tot bijzondere maatregelen zoals een tijdelijke schorsing (maximaal 1 dag) of het tijdelijk uitsluiten van de pester bij

bepaalde lessen of activiteiten. Ouders en leerling worden hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht. Het gesprek en de besproken maatregel worden opgenomen in het leerlingdossier.
- De teamleider doet verslag van het gesprek en de genomen maatregelen in het CvB en het docententeam.
- Deskundige hulp voor de leerling wordt aangeraden en het protocol onaanvaardbaar gedrag wordt in werking gebracht. De IB-er of gedragsdeskundige kan ouders en leerling zo nodig adviseren met betrekking tot externe hulp. Voor het gedrag op school kan een gedragscontract opgesteld worden.

Als dit onvoldoende resultaat heeft volgt stap 5.

Stap 5: Inschakelen externe hulp/begeleiding
- Na een (vooraf vastgestelde) periode wordt er in het CvB besproken of de interventies het gewenste resultaat hebben opgeleverd. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/of wanneer de ouders van het leerling onvoldoende meewerken om het probleem ook aan te pakken kan de directeur overgaan tot een langere schorsing (maximaal 5 schooldagen). De ouders en leerling worden voor een vervolggesprek uitgenodigd en ontvangen een schriftelijke bevestiging van de schorsing en de motivering ervan. Er vindt vervolgoverleg plaats met de leerplichtambtenaar en het bevoegd gezag.

Als dit onvoldoende resultaat heeft volgt stap 6.

Stap 6: Verwijdering
- Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste gedrag en er geen perspectieven tot verandering meer zijn, kan de directeur in samenspraak met het Regionaal Bureau Leerplicht overgaan tot verwijdering van de leerling.

Verslaglegging:
De mentor zorgt bij iedere stap (teamleider bij stap 4) voor een heldere verslaglegging inclusief de gemaakte afspraken. Dit wordt vastgelegd in Somtoday. Door het vastleggen kunnen alle docenten ook in de toekomst alert blijven op het gedrag van de leerling.

Begeleiding

Begeleiding van de gepeste leerling:

* Medeleven tonen en luisteren en vragen, dan wel nagaan: hoe en door wie wordt er gepest?
* Nagaan hoe de leerling zelf reageert, vraag of probeer te verwoorden wat er is gebeurd in de ogen van de gepeste.
* Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten inzien dat je ook op een andere manier kunt reageren.
* Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
* De gepeste leerling laten inzien waarom een leerling pest, dit is geen verontschuldiging voor het gedrag van de pester!
* Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil.
* Sterke kanten van de leerling benadrukken en eventueel belonen.
* Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
* De gepeste leerling niet overbeschermen (door ouders én docenten). Hiermee plaats je de gepeste leerling juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.
* De gepeste leerling een andere manier van reageren aanleren (Rots en water)

Begeleiding van de pester:

- Communiceren: zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is op de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- Laten inzien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het leerling wel pest, verbaal belonen als leerling zich aan de regels houdt.
- Leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren (Rots en water)
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het leerling; wat is de oorzaak van het pesten?
- Eventueel inschakelen externe hulp.

Bijlage

1) Signalen van pesterijen
2) Adviezen aan ouders
3) Voorbeelden van regels die de leerlingen samen met de docenten kunnen afspreken
4) Gedragscontract

1). Mogelijke signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigingen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Ongewenst gedrag tegen het slachtoffer

- Opvallend; afwijkend gedrag van het slachtoffer
- Niet meer naar school willen
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Slechtere resultaten op school dan voorheen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Bepaalde kleding niet meer willen dragen
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Lastigvallen via sociale media.

2) Adviezen aan ouders

Ouders van gepeste leerlingeren:

a. Houd de communicatie met uw kind altijd open.
b. Als pesten niet op school of in de taxi/bus gebeurt, maar in de thuisomgeving probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
c. Pesten op school of in de taxi/bus kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een hobby.
f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

a. Neem het probleem van uw kind serieus.
b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een hobby.
g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

a. Neem de ouders van de gepeste leerling serieus.
b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere leerlingen om te gaan.

c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
d. Geef zelf het goede voorbeeld.
e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

3). Aan het begin van ieder schooljaar worden algemene gedragsregels door de mentor met de klas besproken.
Voorbeelden van wat er zoal aan bod komt:

1. Doe niets bij een andere leerling, wat jezelf ook niet prettig zou vinden.
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
4. Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). **Probeer het eerst samen op te lossen. Ga anders naar de docent of onderwijsassistent.**
5. Niet: zomaar klikken. **Wel: aan de docent laten weten als er iets gebeurt wat je als niet prettig ervaart of gevaarlijk vindt.**
6. Laat de docent weten wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan dan meld je dit nogmaals aan de betreffende docent of aan je mentor. Leerlingen die pesten zitten zelf in de nesten!
8. Word je gepest, laat het dan thuis weten, je moet het niet geheim houden.
9. Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of leerlingen buitensluiten vinden we niet goed.
10. Niet aan spullen van een ander zitten.
11. Respecteer elkaar!
12. Beoordeel iemand niet op zijn uiterlijk.
13. Nieuwe leerlingen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school.
14. Opzettelijk iemand pijn doen, of bedreigen is beslist niet toegestaan.
15. Probeer zelf een ruzie op te lossen.

(gebaseerd op Pestprotocol basisschool, Internetwijzer basisonderwijs)

Gedragscontract

Dit gedragscontract is een afspraak tussen …. (naam betrokkene school) en ……. (naam leerling) en zijn/haar ouders op …. (datum).

De reden van dit contract is
……..

Wat willen we graag bereiken
…….

Hoe zien de docenten en assistenten dat jij je aan de afspraak houdt (maximaal 3)
1…. (gewenst concreet gedrag)
2…. (gewenst concreet gedrag)
3…. (gewenst concreet gedrag)

Hoe kunnen jouw ouders je hierbij ondersteunen? (maximaal 3)
1…. (gewenst concreet gedrag)
2…. (gewenst concreet gedrag)
3…. (gewenst concreet gedrag)

Hoe kunnen de docenten / assistenten jou hierbij ondersteunen? (maximaal 3)
1…. (gewenst concreet gedrag)
2…. (gewenst concreet gedrag)
3…. (gewenst concreet gedrag)

Wat zijn de gevolgen van het zich houden aan de afspraken?
Concreet

Wat zijn de gevolgen van het zich niet houden aan de afspraken?
Concreet

Evaluatie:
Dit contract zal op ….. (datum) worden geëvalueerd.
Wat heeft onze gezamenlijke aanpak opgeleverd?

Ondertekening
Handtekening leerling:
Handtekening ouders:
Handtekening mentor:
Handtekening teamleider: